

Farsangoltunk

Sítábor

A téli szünet után máris eseménydús napok következtek az iskolában. Alekszi Gábor és Fazekas Béla tanár urak szervező munkájának köszönhetően a leányvári diákok ismét útnak indulhattak, hogy meghódítsák a szlovákiai Kosútka sípályáit. Kiss Laura, 5. osztályos tanuló a következőképp eleveníti fel sítábori élményeit:

Mikor elérkezett a tábor napja, 8 órakor gyülekeztünk a nagyiskola előtt. Bepakoltunk a buszba és indulhattunk is. Már nagyon izgatottak voltunk. Kb. 3 óra utazás után megérkeztünk Kosútkára, a csodás síparadicsomba.

Elfoglaltuk a szobáinkat, délután pedig már mehettünk is síelni. Pásztor Tamás – síelő tudásunk alapján – kezdő és haladó csoportba osztott minket. A tapasztaltabbak rögtön nekivágtak a sípálya tetejének, a kezdő síelőknak pedig elkezdődött az oktatás. Nagyon sok mindent tanultunk, számtalan vicces és játékos feladatot végeztünk (pl. repülő szlalomozást, „betmenezést”, stb.), amit az egész csoport nagyon élvezett.

A 18 órás vacsora és a 22 órás takaródó között szabadfoglalkozás volt. Ezután napi kétszer, délelőtt és délután is kimentünk a pályára, sőt, volt, amikor az esti síelést is kipróbálhattuk. Ez nagyon tetszett mindenkinek. Egyik nap érdekes meglepetés várt ránk, mert Molnár Istvánnak akkor volt a 11. születésnapja, melyet együtt ünnepeltünk meg.

A tábor nagyon élvezetes és érdekes volt. A táj gyönyörű, az ottani emberek pedig kedvesek. Mindenkinek csak ajánlani tudom Kosútkát és a sítábort.

Megyei német szavaló verseny

Január 25-én, Süttőn rendezték meg a német versmondó verseny megyei fordulóját, melyen három alsó tagozatos diák képviselte iskolánkat: Balázs Dániel (2. osztály), Szikora Nóra (3. osztály) és Dósa Sára (4. osztály).

Az önként vállalt megmérettetésre hetekig készültek a gyerekek tanítóik, Leányvári Gabriella és Misik Hajnalka segítségével. A két – egy kötelező és egy szabadon választott –, rövidnek nem mondható vers pontos megtanulása, helyes kiejtése, hangsúlyozása, illetve mimikával és gesztusokkal való

kísérése néha komoly kihívást jelentett. A végeredménnyel azonban mindenki elégedett volt. S bár egyik tanulónk sem jutott tovább az országos döntőbe, a zsűri előtt becsülettel helytálltak a német anyanyelvű szavalókkal tarkított mezőnyben is.

Az átélt izgalmaktól elfáradva, mindenki egy névre szóló oklevéllel, apró ajándékokkal és hasznos tapasztalatokkal gazdagodva térhetett haza.

Itt a farsang, áll a bál...

A decemberi ünnepi hangulatot iskolánkban is felváltotta a multságok időszakára, a farsangra való készülődés. Az alsós tanulók farsangi álarcokat készítettek és gipszből kiöntött arcokat dekoráltak farsangi motívumokkal a kézműves szakkörön. A kész munkadarabokkal tantermeik ablakait díszítették, így mindenki megcsodálhatta őket.

A nyolcadikosok pedig lázasan szervezték a február 8-án megrendezett iskolai farsangi délutánt, melyről ők maguk számolnak be:

Az idei farsang más volt, mint a többi, hiszen ennek most mi voltunk a rendezői. Az előkészületeket már január közepén megkezdtük. Osztálylétszámunk nem nagy, így könnyen megosztottuk egymás közt a feladatokat: megbeszéltük, kik fognak sütni, kik gyűjtik össze a tombolatárgyakat, kik ülnek majd a kasszában a belépők árusításánál, ki segít be a büfébe a szülőknek, kik vezénylik le a tombolahúzást és a jelmezbajnokságot.

gultunk, hogy jól sikerüljön, ennek érdekében mindent meg is tettünk.

A díszítésben segítséget kaptunk: az alsósok a kézműves szakkörön elkészítették a díszeket, sőt, többek jelmeze is itt készült, saját kezűleg. A legnagyobb gondot az jelentette, ki fog gondoskodni a zenéről? Összegyűjtöttük a tanulók kedvenc zenéit, és a szórakoztatásban végül Frank Arnold volt segítségünkre.

A délutánt a Kolibri tánccsoport nyitotta meg, melynek fellépői között leányvári diák-társainkat is láthattuk. Három lendületes koreográfiát mutattak be, ezzel meg is alapozták a jó hangulatot. Ezután következett a jelmezbajnokság, melynek során érdekes és vicces jelmezeket vonultattak fel kicsik és nagyok. Az egyik legnagyobb meglepetés talán az volt, amikor megpillantottuk alsós tanítóinkat a Piroska és a farkas c. mese szereplőinek bőrébe bújva. Hozzájuk csatlakozott iskolánk igazgatója is: Zsuzsa néni boszorkánynak öltözött.

A jelmezverseny után következhetett a tánc.

Úgy gondoljuk, hogy minden a tervek szerint alakult, és mindenki jól érezte magát a buliban. Diáktársaink rengeteg tombolajegyet vásároltak, amit mi sok-sok nyere-ménnyel háláltunk meg, jól fogyott a büfében a sokféle finom sütemény és szendvics is.

A belépők és a tombola árusításából, illetve a büféből származó bevételt az év végi osztálykirándulásra költjük.

Köszönetet mondunk mindenkinek, aki hozzájárult ehhez a sikeres délutánhoz!

Gyenes Vivien és Hargitai Alexandra

8. osztályos tanulók

Iskolánk alapítványa az idei esztendőben is szívesen fogadja 1%-os felajánlásait, amennyiben adóbevallásuk elkészítésénél kedvezményezettként jelölik meg intézményünk alapítványát az alábbi adószámon:

„A LEÁNYVÁRI ISKOLÁÉRT ALAPÍTVÁNY” 18609903-1-11

Az összegyűlt felajánlások lehetővé teszik a tanulók szabadidős tevékenységének támogatását, osztálykirándulások megszervezését.

Köszönettel: az iskola tanulói és pedagógusai

LENA – híradó

Sok-sok izgalmas és tarka programon vehettek részt 2012-ben is azok, akik figyelemmel kísérték a LENA rendezvényeit. Voltak **kirándulásaink** (február elején disznótór a Skanzenben, termésgyűjtő kirándulás ősszel, télen buszos kirándulás Nagykarácsonyba, a magyar Mikulás „lakhelyére”), de a hagyományos **kézműves műhelyek** sem maradtak el húsvétkor, ősszel és karácsony idején. Óriási sikert arattunk a jubileumi, 10. sport- és **egészségnapon** májusban, melynek színes programjához egy nyertes pályázat adott anyagi segítséget. A tavaszi és az őszi **ruhabörzék** mellett tavaly egy újdonsággal is megpróbálkoztunk, több alkalommal is **bolhapiacot** szerveztünk.

Idén is szeretnénk teret adni a már megszokott rendezvényeinknek, de szeretnénk újabb ötletekkel is előállni. Programjainkról szórólapokon, plakátokon és az állandóan frissített honlapunkon (**www.lena.hu**) is hírt fogunk adni. Itt ragadjuk meg a lehetőséget és hívjuk fel mindenki figyelmét arra, hogy a **LENA**, bár a neve a Leányvári Nagycsaládosok Egyesületének mozaikszava, **programjainak többsége nem csak a nagycsaládosoknak szól**. Minden programunkra szeretettel várjuk nem csak a nagy, hanem az 1-2 gyerekkel büszkélkedő „kis” családokat, az érdeklődő fiatalokat, valamint a nyugdíjasokat is! Bátran vegyenek részt a kirándulásokon, alkossanak szabadon a kézműves műhelyekben, de jöjjenek el a bolhapiacokra is árusítani, illetve vásárolni! Egyedül az egészségnapot nem kell külön kiemelni, propagálni, hiszen ez a május utolsó szombatján tartott egész napos programunk a 10 év alatt igazi családi, az egész falunak szóló rendezvénné nőtte ki magát. Szeretnénk, ha új kezdeményezéseink is hasonló sikert aratnának.

Nem lenne teljes a lista azon „alkalmak” nélkül, melyek csak tagcsaládjainkat érintik. A Nagycsaládosok Országos Egyesülete (NOE) által felajánlott szórakozási lehetőségek csak a NOE-kártyával rendelkezőket illetik meg. A tavalyi év folyamán az érdeklődők nagyon kedvezményes áron nézhették meg a Fővárosi Nagycirkusz legújabb produkcióit, mehettek operába a tényleges belépődíj negyedét fizetve, vihették a kisebbeket bábszínházba, de kaphattak kedvezményt állatkerti és több múzeumi belépőből is. Egyre több olyan lehetőséget harcol ki tagcsaládjainak a NOE, amiért érdemes hozzánk tartozni (ld. még toborzó cikkünket is). Ha kedvet kaptak a belépéshez, honlapunkon megtalálják az információkat rólunk és a belépési nyilatkozatot is letölthetik.

Itt mondunk köszönetet azoknak, akik tavaly is segítettek munkánkat. Nem tudnánk mindenkit személyesen felsorolni, ezért egyben köszönjük meg mindazoknak, akik akár csak egy picikét is közreműködtek a szórólapok széthordásában, a plakátok ki- ragasztásában, a ruhabörzéken való pakolásban, a manóműhelyek kitalálásában és megvalósításában, a kirándulások megszervezésében, valamint az egészségnap megszervezésében és lebonyolításában.

Végül, de nem utolsósorban szeretnénk köszönetet mondani mindazoknak, akik felajánlották adójuk 1%-át egyesületünknek. Természetesen az idei évben is vállaljuk az adóbevallások INGYENES elkészítését. (Guttinné Zsuzsa, Kálvária utca 83. 06/30-216-0762)

LENA

Kirándulás Nagykarácsonyba

Nagykarácsony település egy oázis a mai világunk felszínességének sivatagában, ahogy ezt a helyi vendéglátó ipari egység cégtábláján is hirdeti: „Sivatag vége”. Különleges hely, ahol nem a külsőre helyezték a hangsúlyt, hanem a Mikulás-ünnep valódi értékeire. Kiváló lelki ráhangolódás az adventi készülődésre.

A LENA szervezésében juthattunk el ide december elején, ahol már a közös buszos út is nagy élmény volt a gyerekeknek. Aki amerikai mintára csillogó-villogó díszekkel dekorált épületekre számít, elsőre biztosan meglepődik, hiszen Nagykarácsonyban még nem dül a showbiznisz. A település és az általuk szervezett Mikulásfesztivál bája az egyszerűségben rejlik. Több helyszínen várják a gyerekeket színes programokkal, melyek a falu különböző pontjain találhatók; pár perces sétával tudunk felfedező utunkon egyikből a másikba eljutni.

Gyakorlatilag a teljes település a fesztivál köré szerveződik, a helyiek ügyességét dicsérve ezzel. De ami a legfontosabb: **1995 óta itt lakik a magyar Mikulás**. Igazából csak a felnőtteknek számít, hogy itt az igazi Mikulással találkozhatnak, mert a gyerekeknek, akik hisznek benne, mindegyik Mikulás az „Igazi”, és szerencsére nem zavarja meg őket az sem, hogy a Mikulásnak – bár keresztény eredetű, de – sok reinkarnációja létezik. Természetesen az előbbi gondolatok nem alkalmasak teológiai elemzésre, ezért lépünk is tovább. Ami biztos, minden kicsinek nagy élmény a Mikulástól ajándékot kapni a saját dolgozószobájában.

A **Mikulásház** kertjében, a **Szarvas Kert** előtt található a **Csillagjáró Szán**, mely csodákra képes, hiszen egyetlen éjszaka alatt eljut a világ összes jó gyermekéhez. És mint tudjuk, rossz gyerek nem létezik... Az itt élő dámszarvasok nagyon szelídek és szeretnek nassolni, szívesen veszik el akár a gyerekek kezéből is az ételt.

A helyszínek a kisgyerekek igényeit próbálják kielégíteni: a **játszóházban** bábeldadások, trambulín és kézműves foglalkozások várják őket. Egy másik helyszínen utazásra hívják a gyerekeket, ahol a négy évszaktot megjelenítő szobákba eljutva a szelektív hulladékgyűjtés alapjait mutatják meg nekik.

A **Szeretetpostán** egyedi adventi bélyeggel látják el a karácsonyi képeslapokat. Az ország minden pontjáról érkeznek ide levelek több ezer számra, hogy ez a különleges bélyeg rájuk kerüljön.

A **Megyék Karácsonyfáit** a falu kis sétalóutcájában fedeztük fel. Az itt található 21 fenyőfát az ide érkező látogatók díszíthetik fel a magukkal hozott díszekkel. Sajnos erről nem tudtunk előre, jövőre biztosan készülünk majd rá.

A **Mikulás cukrászda és falatozóban** állítólag megkóstolhatók a Mikulás kedvenc ételei. Arról nyilván megoszlanak a vélemények, hogy valóban ez lenne-e a Mikulás kedvenc étterme, illetve hogy a gyros-t vagy a hamburgert szereti-e jobban, mindenesetre legalább nem maradtunk éhesek. Külön a mi kedvünkért kinyitott a **Mézeskalácsház**, ahol igazán egyedi és szép darabokat kínáltak.

Bár csak egy kis, 1500 fős faluról van szó, az összes helyszínt mégis lehetetlen végiglátogatni egy nap alatt. Mi megpróbáltuk, és majdnem sikerült is. **Magyarország legnagyobb szabadtéri Betlehemét** azonban már nem tudtuk megnézni, és csak hallomásból tudjuk, hogy lovas kocsi, kisvasút és pónilovaglás is vár a gyerekekre, mégsem jöttünk haza szomorúan. Sőt, annál szívesebben megyünk vissza jövőre!

Köszönjük a Lenások szervezését, mellyel lehetővé tették, hogy közösen részt vehessünk ezen a programon.

Nagy Gábor

egy lelkes nagycsaládos apuka

LENA (Leányvári Nagycsaládosok Egyesülete) toborzó

2002 óta a NOE (Nagycsaládosok Országos Egyesülete) tagszervezete vagyunk.

Milyen rendszeres programjaink vannak?

- „Mozdulj rá!” családi egészség- és sportnap minden évben május utolsó szombatján
- Kreatív, tematikus manóműhely kicsiknek és nagyoknak évente 3-4 alkalommal
- Húsvéti kézműves műhely áprilisban
- Karácsonyi kézműves műhely novemberben
- Tavaszi és őszi ruhabörze
- Betlehemi műsor december 24-én a templomban
- Női torna keddenként 19-20 óráig az iskola tornatermében
- Kirándulások (a közelmúltban: Nagykarácsony-Mikulásfalva)

Miért érdemes a NOE/LENA tagjának lenni?

- Háttérrel biztosítunk egyéni ötletek megvalósításához
- Tagsaládjainknak élelmiszer adományokat osztunk évente 2-3 alkalommal
- AGIP benzinkútnál 5%-os kedvezmény
- Múzeumi, állatkerti, fürdőhelyi, utazási, könyvvásárlási kedvezmények
- Területenként, városonként eltérő kedvezmények (kerékpárboltokban, játékboltokban, cukrászdákban, optikákban, cipő- és ruhaüzletekben, utazási irodákban, autósboltokban, webáruházakban...)
- A *Generali Providencia* biztosító kedvező ajánlatokat dolgozott ki számunkra
- NOEFON – ingyenes jogszabályi tanácsadás (tankönyvtámogatás, GYES, családi pótlék...)
- A *Vodafone* kedvezményes mobiltelefon előfizetést ajánl, flottakedvezmény legfeljebb 4 előfizetőnél
- Az *Opel* új autó vásárlásánál 20-30%-os kedvezményt ad
- Egyes hotelekben, panziókban 10-30-50%-os kedvezmény
- On-line utasbiztosítás-kötés 15% kedvezménnyel
- A *CIB Bank* díjmentes családi kártyát ajánlott fel (díjmentes számlavezetés, kártyadíj, 4 alkalommal ingyenes készpénzfelvétel, kedvező tranzakciós díjak...)

Mit érdemes tudni a LENA tagságról?

- Akár 1 vagy 2 gyerekkel is be lehet lépni hozzánk
- Tagdíj: 4000Ft/év, nehéz anyagi helyzetűeknek részletfizetési lehetőség
- Pénzforrásaink: tagdíjak, adományok, célirányos támogatások, pályázatok, adó 1%

Bővebb információ: www.lena.hu és www.noe.hu

Várunk mindenkit szeretettel tagjaink sorába és programjainkon is:

LENA Egyesület

Falufarsang 2013

Minden év farsangja előtt felteszi valaki a kérdést: milyen jelmezbe fogunk öltözni? Az utóbbi években talán nem is volt olyan alkalom, hogy valaki ne említette volna a gésák nevét, de valahogy az ötlet mindig megvalósítatlan maradt. Elég korán elhangzott az idén is a javaslat, majd egyszer csak jött a kérdés, vehetünk-e legyezőket? A lányok intézték, rendelték, megvették, elhozták, és hipp-hopp, egyszer csak ott álltak a színpadon: megpróbálunk valami gésásat előadni jelszóval. Míg ők a színpadon legyezgették magukat, addig a fiúk is „keményen” edzettek a keleti harcművészetek által megkövetelt szilárd kitartással. Zajlottak tovább a normál próbáink, mindegyiken helyet kapott és egyben csiszolóódott a farsangi koreográfiánk is. Természetesen a kisebb táncosok is készülődtek valami meglepetéssel. Előkerültek a szekrények mélyéről a régi pongyolák, zakatoltak a varrógépek, készültek a kiegészítők, innen-onnan beszerzésre kerültek az egyéb kellékek is. A helyi Judo SE biztosította számunkra a fiúk ruháinak java részét, néhányat máshonnan sikerült szereznünk.

Február 9-én havas napra ébredtünk. Asszonyaink reggeltől gyúrták, kelesztették, sütötték a porcukorral behintett farsangi édességet – köszönet nekik érte. Egy-két utolsó simítás elkelt még a termeken is, hogy a 15 órás kezdésre minden a helyére kerüljön. A már kopottas világot jelentő deszkákat a judo szőnyegek fedték az első két mezítlásos fellépés idejére.

Mazsola csoportunk ötletes zongorabilentyüket stílizáló fekete-fehér harisnyanadrágjaiban egy jobb és egy bal láb volt látható. De nem a szokott módon, ugyanazon személy tulajdonát képezve, hanem: egy bal

láb után egy másik gyermek jobb lába következett ugyanabban a nadrágban és így tovább. Vigyázniuk kellett a kis táncosoknak, mert egy valaki borulása esetén bekövetkezett volna a dominó effektus.

Japános hangzású zenére apró léptekkel vonult a felnőtt sereg színes kimonós, fehér arcú csapata a mutatós piros legyezőkkel, amelyek emelkedtek, süllyedtek, pörögtek, forogtak, lengedeztek, szinte betöltötték az egész teret. A sokféle térforma-változás után egyszer csak betepegett a harcosokból álló különítmény. Felnőtt fiaink ökleinek suhogása, lábainak kalimpálása mellett még egy kis lányrablásra is jutott idő a koreográfián belül. Aztán befejezőként körbeültünk egy kis asztalt, gésáink kis csészékben kínálták az innivalót, amit egy „SZAKÉ” kiáltás után be is dörgöltünk. Néhány mosoly az arcokra fagyott, miután a várt rövidital helyett sima víz folyt le a torkokon. De hát ki is gondolhat ilyet: fellépés előtt-alatt szesz italt fogyasztani?! Ejnye-bejnye.

Gyors szőnyegpakolás után az iskolai csoportjaink vonzották a nagyérdemű figyelmét. A kicsik mögé sorakozva – idős embereknek öltözve – a 13-15 évesek közös Fliegerlied-eléssel tették még színesebbé a koreografált táncokat, amiből természetesen szintén ízelítőt adott összes csoportunk. Dalkörünk svábos Bummfalva, Bummfalva ott lakom én kezdetű vidám nótával zárt csokra zenei kíséret nélkül is jól sikerült. Így hangzott az utolsó strófa:

„Bummfalva, Bummfalva, dort wohne ich,

Ott gyártjuk a tejet; Riska und ich.

Az Riska lába közt dort ist groß Brust,

Amit az tej végett zupfolni musst!”

A jelmezverseny kezdetére muzsikusa-ink életet lehettek a vezetékek nélküli mikrofonunkba, ez éppen jókor jött. Felsorakoztak a kisebb-nagyobb gyermekek az ötletes-nél ötletesebb hacukákban. Volt, aki még egy kicsit félősen jött a színpadra, de már a kicsik java része is rutinosan teljesítette ezen megmérettetés szabályait. A háromtagú zsűri eredményhirdetése után fogott a sport szelet és a fánk is. A tombolahúzás –

melynek fődíja ismét egy hagyományos leányvári sváb viseletbe öltöztetett baba volt – előtt és után, jutott még idő egy-két táncra is.

(A farsangi délutánon készült fényképekből láthatnak egy kis összeállítást lapunk címlapján. További felvételek megtalálhatók Leányvár Facebook-oldalán.)

50

Ez is elérkezett, és itt most senkinek sem a korára vagy házasságban eltöltött idejére, sem a lakott területen belüli sebességkorlátozásra ne gondoljunk. Ötven? Igen: ötvenedik alkalommal rendeztünk bált Leányváron!

Az első az 1996. novemberi Búcsú bál volt. Az azóta eltelt lassan 17 évben lehetőségünk nyílt farsang, húsvét, falunap, búcsú és szilveszteri mulattságok megtartására. Visszanézve az éveket, 1997 óta minden évben sikerült farsangi bált tartanunk. Talán a véletlen hozta az ötvenediket pont a téltemetés ünnepére.

Hosszasan lehetne sorolni a különféle negatívumokat, akadályokat, melyek egyes események előtt és alatt megtörténtek, de ezeket mindig felülírta a sokkal több pozitívum. Voltunk sokan, néha nagyon sokan, aztán kevesen is, egy-két alkalommal pedig nagyon kevesen, mégis mindig egy cél lebegett előttünk: „Aki eljött, érezze jól magát”!

A főszereplők és egyben a jó hangulat letéteményesei a zenészek. Jöttek hozzánk Csolnokról, Pilisvörösvárról, Nyergesújfaluról, Pilisszántóról és Solymárról is muzsikusok, 2000 óta a Leányvár Sramli 30 bált játszott. Az összes csapat igyekezett a közönség éppen akkor aktuális igényének megfelelni, szerencsére az őket minősítő

hangok a legritkább esetben voltak ledorongolók.

Ki már átélte az akár egy-két jól sikerült tánclépés okozta felemelő érzést, annak nem kell magyarázni a bálók jelentőségét. Aki pedig elfogadja magát javíthatatlan botlábúként és ez ellen nem is igen hajlandó tenni semmit, annak kár is bármiféle magyarázat. Öröm látni a táncparketten azokat a párokat, akik az életben is megtalálták egymást és gondolom, szomorúság lehet táncra termettként a másik kedvéért a bálról lemondani.

Pontos statisztikánk nincs a bálokon tánclépésben megtett kilométerekről és fajtájáról, az viszont biztos, hogy volt tangó, keringő, fox, rocky, modern, csárdás, sláger és miegyéb; valószínűleg a polka vezet.

Locsoló bálunk lehet az 51. a sorban, ha a táncolni-mulatni vágyók is úgy gondolják, várjuk őket nagy szeretettel.

„Szólhat a muzsika bármily szépen,

Tied csak akkor lesz, ha szívedet melengeti,

lelkedet simogatja, lábadat beindítja.”

GT

2013-ban is fogadhatjuk az adója 1%-át!
 Leányvári Német Nemzetiségi Kulturális Közhasznú Egyesület
Adószámunk: 18617096-1-11
 Kérjük, gondoljon ránk, köszönjük!

Leányvári Német Nemzetiségi Kultúrcsoportok hátralevő programjai 2013-ban

	Dátum	Helyszín	Rendezvény	Csoport
1.	március 17.	Leányvár	Böjti koncert templomunkban	D
2.	március 24.	Leányvár	Német nyelvű szentmise, kitelepítési emlékezés	D
3.	március 31.	Leányvár	Locsoló bál	Z
4.	április 13.	Pusztavám	Kórus minősítő	D
5.	április ??	Leányvár	Zsíros kenyeres próba	I, F Z
6.	május 11.	Keszthely	Esküvő (zártkörű)	Z
7.	május 11.	Baj	Megyei Gyermekfesztivál	Z S, GY
8.	május 18.	Leányvár	VI. Erdélyi Jenő Dalkörtalálkozó, 40 éves a dalkörünk	D
9.	május 19.	Alsógalla	Pünkösdi fellépés	I, F, D
10.	június 1.	Leányvár	Zsíros kenyeres próba	I, F, GY Z
11.	június 2.	Leányvár	Úr napja (körmenet)	D
12.	június 6 - 11.	Haubern	35 éves a Landjugend Haubern	I, F Z
13.	július ??	??	Táncbátor	Z S, GY
14.	július 7.	Kecskéd	Megyei Német Nemzetiségi Felnőtt Fesztivál	I, F, D Z
15.	július 14.	Környe	Sörfesztivál	I, F, D Z
16.	augusztus 7.	Leányvár	Néptánogála a Klingender Bogen csoporttal	I, F Z
17.	szeptember ??	??	Őszi fellépés	
18.	szeptember 21.	Leányvár	Falunap	Ö Z
19.	szeptember 21.	Leányvár	Falunapi bál	
20.	október 12.	Leányvár	Idősek napja	Z S, GY
21.	október 19.	Szomód	Zenei Fesztivál	I, F
22.	november ??	Leányvár	Zsíros kenyeres próba	I, F Z
23.	december 7.	Leányvár	Mikulás buli	Ö Z
24.	december 8.	Leányvár	Sing mit Xill	D
25.	december 24.	Leányvár	Betlehemes koncert	D
26.	december 31.	Leányvár	Szilveszteri bál	

Jelmagyarázat:

ZS= Mazsola táncsoport
 GY = Gyermek táncsoport
 F = Felnőtt táncsoport
 Z = Leányvár Sramli

I = Ifjúsági táncsoport
 D = Dalkör
 Ö = Összes csoportot érintő program
 ? = Megbeszélés alatt

Miért érdemes?

Gyorsan szaladjunk vissza egy kicsit az elmúlt év végére egy kis történeti áttekintésre. Díjátadó ünnepségen jutalmazta német önkormányzatunk azokat a leányvári szervezeteket, csoportokat, akik eddigi tevékenységükkel sokat tettek német gyökereink megőrzése céljából. A kis speciális, erre a célra kitalált emlékvázát a hozzá járó oklevelet a Szent Erzsébet Római Katolikus Plébánia, a Grundschule Általános Iskola, a Kindergarten Leinwar Óvoda, a Leányvári Német Nemzetiségi Dalkör, a Leányvári Német Nemzetiségi Néptáncscsoport és a Leányvár Sramli kapta.

A Blickpunkt 2012-es fotópályázat ünnepélyes eredményhirdetésén a Múcsarnokban egyedüli fellépőként szép sikerrel szerepelt iskolánk táncscsoportja. Egy héttel előre hoztuk a XII. Sing mit éneklős délutánunkat, mert az eredetileg tervezett időpontban december 9-én művelődési házunk falára elhelyezett emléktábla átadáson tisztelegtünk a leányvári bányászok áldozatos munkája előtt. Az ezt megelőző napon, 8-án a kis táncosokat és a kerek évfordulójukat ünneplő időseket meglátogatta a Mikulás bácsi, ugyanezen a napon nagyobb táncosaink Dorogon léptek fel. Máris ránk köszöntött a templomi betlehemezés, ahol dalkörünk is közreműködött. A Leányvár Sramli és egy kis buszra való bálozó Tarjánban köszöntötte az új esztendőt.

Máris 2013-at írunk és mondhatjuk, hogy szokásos módon kezdtük meg ezt az évet is a magyarországi németek gála műsorával, amelynek ebben az évben ismét a budapesti Kongresszusi Központ adott otthont. Végignézve a teljesen megtelt termen örömmel nyugtázhadjuk, hogy évről-évre - immár 17. alkalommal – szerte az országból sokan jönnek el egy kis közös ünneplésre. A kultúrscsoportok fellépése mellett ünnepi beszédek és kitüntetések átadását is láthattuk.

A felemelő, ünnepi események után Komárom-Esztergom megye küldöttsége Leányvár felé vette útját. Történt még november derekán a tarjáni kihelyezett megyei ülésünkön, hogy a gála utáni vacsora lebonyolítására kértek fel bennünket. Szerencsére a minket mindig aktívan támogató segítőink szívesen vállalták a 100 fő megvendéglését.

Este nyolc óra már elmúlt, amikor a Leányvár Sramli fogadó zenéjének kíséretére mindenki megtalálta a maga helyét a szépen terített művelődési otthonunk régi fényképekkel díszített nagytermében. Újévi köszöntőt hallhattunk polgármesterunktől, aki kiemelte az évek óta tartó áldozatos német önkormányzati munkát. Nagyné Engler Zsuzsától németül hallhatunk egy kis történetet nagymamája németországi mobil hívásáról. Koccantak a poharak, lötytyent a pezsgő, jó kívánságok röppentek és gyermekcsoportunk idei első vastappsal kísért fellépésének lehettünk tanúi. A muzsika még egy-két szám erejéig melengette a jelenlevők lelkét, aztán a villák és kések zenéje vette át a főszerepet, hiába messze volt a déli harangszó, amikor a buszok elindultak összeszedni a küldötteket megyénk különböző településeiről. A felszolgáló leányvári táncosok és dalkörtagok nagy figyelemmel és gyorsasággal szolgálták ki a jelenlevőket.

Fehér abrosz mellett az elfogyasztott finom vacsora után némi szeszes italt kóstolgatva szemmel láthatóan, füllel hallhatóan nagy sikert aratott dalkörünk és táncsoportunk fellépése, az élő zenekari kíséret, mint mindig most is megtette a hatását a színpadon és a közönség soraiban egyaránt.

MIÉRT ÉRDEMES ezzel foglalkozni? - hangzott el a fülembé duruzsolt mondat, első reakcióm (gondolom rettentő buta fejet vághattam) után finomodott a feltett kérdés: Jó-jó, látom, hogy érdemes, de mi a motiváció? – még mielőtt kifejthettem, megkerestem volna a megfelelő diplomatikusan választ elszólitott kötelesség és nem is jutott már idő a kérdező számára megfogalmazni a nem is egyszerű érelést. Megtette ezt helyettem egy környékbeli sváb körökben sokat látott, tapasztalt pedagógus hölgy;

„a gála Pesten hiba nélküli, szép volt, de **a libabőr az itt Leányváron jött**”.

Az események futottak tovább, a vendégek maguk is a színpadra léptek, hogy saját szórakozásuk céljából táncoljanak. 23:30; zenekarunk egy kis szünetet jelző szignált játszik, 23:45-kor indulunk haza, szól felém a buszok „parancsnoka”, muzsikások helyükre visszaülve tovább zengenek, táncosok visszavéve a színpad feletti jogukat a Fináléval fejezik be „hivatalos dolgukat”.

Elköszönés, integetés, búcsú, „jövőre is jövünk-jönnénk”! Aztán csend, csak a rámolás, pakolás, mosogatás, jövés-menés zaja hallik, némi lányos csicsérgéssel, fiús ugratással, majd valaki mintha a dob mögé ülne, gitár peng, nótá indul, egyre több hangszer fújja, valaki már húzza is, no megnézem mi zajlik már megint itt. A zenekar teljes létszámban játssza egymás után saját és táncosok kívánságait, az asszonyok mosogatást hagyva körben mulatoznak kerülve az itt-ott felejtett székeket és asztalokat, jól mutatnak a fehér kötények a sváb ruhás lányok mellett, legények csizmás koppanása veri az ütemet, valakin még kalap is felejtődött.

A fejek felett mentjük ki a porondról a kósza székeket és asztalokat, nehogy akadályozza a táncolókat. Egyszer csak a színpadon egy zenész-táncos fiú duó kezdi magáról gátlásait és néhány ruhadarabját levetkezni, ne ebből mi lesz? Görnyedve fogják hasukat a könnyes szemmel figyelő nézők, szerencsére marad egy-egy apró textil ott, ahol ez feltétlen szükséges, bármilyen kis körben is legyünk. Erről a felejtetetlen produkcióról nem készült sem fénykép, sem videó felvétel, még a paparazzik is lemaradtak.

1:30, vége a rámolásnak, néhányan még maradnak, többen irányt vesznek hazafelé. Egy fiatal sváb körökben sokat látott, tapasztalt leányvári hölgy adja meg az érdemes-e kérdésre a második választ:

„aki ilyen nem élt át, az igazából nem is él”

Így kezdtük az évet, mindenkinek hasonló jókat kívánunk!

GT

TÖRTÉNELEM ALULNÉZETBEN, AVAGY A II. VILÁGHÁBORÚ ELŐZMÉNYEI ÉS ESEMÉNYEI LEÁNYVÁRON

A háborút megelőző időszak a békebeli idők éveiként él az idősebbek emlékezetében. A fasiszálódó Németország az európai béke stabilizációjának álcázta agresszív terjeszkedését. Az Antant hatalmak engedékenységse is az európai béke megőrzésével érvelt. A Szovjetunió a Molotov-Ribbentrop paktummal álcázta a saját érdekeiknek megfelelő európai békét. Lengyelország agresszív fegyveres lerochanása után az illúziók ideje lejárt. A teniszező diplomaták helyét a tábornokok vették át.

Országunk németbarát közeledésével, az I. és a II. Bécsi Döntés révén visszakapta a Felvidéket, Kárpátalját és Észak-Erdélyt. Magyarország a tengelyhatalmak oldalán egyre inkább a fasiszta olasz és német törekvések elkötelezett országa lett. Gazdaságunk a háborús konjunktúra révén fokozatosan hadigazdasággá alakult. Az olaj, a szén és a bauxit vagyonunk mellett, a magyar mezőgazdaság élelmiszertermelése is felértékelődött.

Az energiaszektor stratégiai fontosságát igazolja, hogy a dorogi szénbányákat hadiüzemekké nyilvánították, és 1940 májusától katonai parancsnok felügyelte a széntermelést. A bányászok mentesítést kaptak a katonai szolgálat alól, az átlagosnál jobb élelmiszerellátásban részesültek, de egyúttal fokozottabb, tervutasítás szerű teljesítményre lettek kötelezve. A máriahalmi Johanna Hadíder így ír ezekről az időkről: *A fiatalemberek sorra megkapták katonai behívójukat, a katonai szolgálati idő hosszabbításra került. Megjelentek az élelmiszerjegyek. Nálunk a faluban a cukor és a petróleum ellátás akadózott. A boltokban kapható volt az ablakok elsötétítéséhez szükséges fekete papír. Aki megszegte az elsötétítési előírásokat, azt*

büntetéssel sújtották. A háború kezdetén még ezeket a dolgokat nem ismertük, de később már malomjegy (Mühlenzettel) kellett ahhoz is, ha lisztért búzát cseréltünk a malomban. Minél tovább húzódott a háború, annál szigorúbb lett minden. A cséplésnél jelen volt egy felügyelő, aki a zsákos gabona mennyiségét feljegyezte. Később már év végén azt is ellenőrizték, hogy a paraszt nem dugott-e el búzát vagy kukoricát. A háborúról csak azt tudtuk, amit az iskolában tanultunk, vagy amit nagyszüleink az I. világháborúról meséltek.

A korabeli újságok és filmhíradók katonáink győzelmes előrenyomulásáról, hősi harcukról tudósítottak. Íme, egy karácsonyi harctéri tudósítás az orosz frontról: *Add meg Isten nekünk a békét, de a győzelmes békét csupán, mert győzelem nélkül mit sem ér a háború befejezése. A béke ünnepe a karácsony, a szeretetnek, a testvéri érzésnek örökidőkre szóló jelképe. De a háború is a békéért való küzdelem.*

1943 januárjában a Don-kanyarban megsemmisült a II. Magyar Hadsereg. A 207 ezres hadseregből elpusztult 40 ezer katonánk, majd 35 ezren megsebesültek, 60 ezren pedig fogságba estek. Édesanyák, feleségek siratták virágkorukban hősi halált halt fiaikat, férjeiket. Hazaérkeztek az első leroncsolódott hadirokkantak.

1944. március 19-én 8 német hadosztály a Margareta-terv szerint megszállta Magyarországot. A szombathelyi vezérkari főnök Horthy különvonatából utasította a kormányt, hogy barátként fogadják a németeket. A megszálló német katonák maguk is elcsodálkoztak a fogadtatáson, melyet virághadjáratnak, „Blumenfeldzug”-nak ne-

veztek el. Egyedül Bajcsy-Zsilinszky Endre fogadta fegyverrel az érte érkező németeket.

A leányvári Bécsi úton láthatták a nyilasok kísérte, elgyötört zsidó meneteket. A Vajdaságból és Erdélyből menekülő civilek szekerei és a németek szervezte első kitelepítések szerelvényei ellepték a nyugat felé tartó fő- és mellékutakat.

A leányvári Maria Spanberger így emlékezik vissza ezekre az időkre: *Majdhogynem az egész 1944-es év a katonai beszállások jegyében telt. Egy különös esetre jól emlékezem: November 19-én, az Erzsébet-napi búcsú hetében sok magyar katona érkezett Leányvárra, akiknek szállásra volt szükségük. Egy magyar tiszt jött a házukba és katonáinak szállást kért. Mondtuk neki, hogy már van szobánkban egy német katona. A magyar tiszt gondolta, hogy ő aludjon a konyhában, a szobában meg elfér a 10 magyar katona. Megérkezése után a német ingerülten mondta: Ennek meg fogom mutatni, hogy én a szobámban maradok. Kis idő után visszajött a magyar tiszt és ezt mondta: Látja, kedves hölgyem, itt 10 magyar katonának van hely, de egy német miatt saját országunkban kell meghunyászkodnunk. Én ezen azóta is sokat gondolkodtam. Magyarok és németek együtt harcoltak az oroszok ellen, de kiváltképp nem bírták egymást.*

1944 novemberében német katonatisztek házról házra járva felszólították „a népi németeket” a Németországba történő menekülésre. A családokat váratlanul érte az agitáció, és többségük az itthon maradást választotta „Önök, német asszonyok és lányok meg fogják még bánni, hogy így határoztak” – mondták a német tisztek. Községünk-ből kevesen vállalkoztak a bizonytalan útra. Walter Kálmán visszaemlékezésében a Binder, Jillich és Moller családokra emlékszik.

A gyorsan összeszedett élelmiszer és ruhanemű a katonai teherautókra került, és Esztergomból vonattal vagy hajóval folytatódott az utazás.

1944. december 10-én az esztergomi hajóállomáson a Duna Gőzhajózási Társaság hajójára került a leányváriak egy csoportja. Binder György így emlékezik: *Napok óta halljuk a közeledő front ágyúinak dörgését, és az aggodalom egyre nő. A sietségben még a rokonoktól és ismerősöktől sem tudtunk elköszönni. A két nagyapa könnyes szemmel nézte a készülődést. A katonai teherautókról gyorsan átrakodtunk a hajóra. A hajónak igen kicsi volt a terhelhetősége, aki nem fért fel, az csak a következő hajóval utazhatott. Fő gondunk a csomagok elhelyezése volt. A hajón töltött éjszaka a szokatlan körülmények miatt alvás nélkül telt. Húgom naplót írt. Reméljük, hogy nem történik baj. Közülünk senki sem tud úszni. Az arcokon aggodalom és félelem látszik. Ez nem a szép kék Duna. Először tudatosodik bennem, hogy innen már nincs visszaút. Felettünk bombázógépek haladnak Budapest felé. December 14-én érkeztünk Bécsbe. Egy szegényes gyűjtőtáborba kerültünk, ahol szerény levest kaptunk. A repülőgépek teljesen lebombázták a bécsi Keleti Pályaudvart. Öreg vasúti kocsikba kerültünk, és Csehországon keresztül folytattuk utunkat. Nagyon hideg volt a fűtés nélküli vasúti kocsikban. Németországba érve egy tornateremben szállásoltak el bennünket. Hazátlanul így köszöntött ránk 1944. karácsonya.*

Feleségem nagybácsikája és családja a hajó helyett vasúti kocsin jutott el Prágáig. Az angolszász repülők gyakori bombázásai kísérték útjukat. A vonat már nem jutott el Németországig. A fiatal feleség május 24-én, Prága környékén útközben, a vasúti kocsiban szülte meg kislányát. A kilátástalan helyzetben a veszélyekkel teli visszautazást

választották. A fiatal pár a 6 éves fiukkal és háti kendőbe bugyolált újszülött gyermekükkel, az átélt viszontagságoktól elgyötörtén tért vissza a leányvári szülői házba. Útközben mindenüket elvették. Az újszülött a leányvári templomban lett megkeresztelve. Az anyakönyvbe bejegyzésre került: A gyermek neve: E. Margit, született: Leányváron (!) 1945. május 24-én, megkeresztelve: 1945. június 6-án. A sors különös finto-ra, hogy 1946 márciusában őket is a kitoloncoltak közé sorolták. Két kicsi gyermekükkel az újonnan épült házukból elűzték őket. E. Margit, férjezett Margarete Heider ma három gyermek boldog édesanyja Németországban. A szeretett szülők a künselsaui temetőben alusszák örök álmukat.

A magyarországi front fő célja a főváros teljes körbezárása volt. A II. és a III. Ukrán Front csapatai 1944. december 26-án Esztergom elfoglalásával elérték céljukat, bezárt a gyűrű Budapest körül. A katlanba szorult 37 ezer magyar és 33 ezer német katona élelmiszer és lőszer utánpótlását a német repülők csak részben tudták biztosítani. Guderian vezérezredes a IV. SS páncélos hadtest bevetésével kísérelte meg a blokádn kívülről történő feltörését. Hitler Budapest német megtartását alapvetőnek tartotta, mert ezzel Bécs elfoglalását kívánta késleltetni, de még ennél is fontosabb volt számára a nyugat-magyarországi olajutak biztosítása. Szigorú parancsban tiltotta meg a főváros feladását.

A III. Ukrán Front 46. hadseregének és 18. harckocsi hadtestének katonái december 24-én elvágták Tinnye – Jászfalu térségében a Budapest – Bécs közutat, valamint a Budapest – Dorog – Komárom – Bécs vasútvo-nalat. Govorunenko vezérőrnagy a 18. harckocsi hadtest parancsnoka két irányba indította a T 34-es harckocsikat. Az egyik ék 133 harckocsival Budapest felé vette az

irányt, a 110. harckocsi dandár pedig 33 harckocsival Dorog –Esztergom irányába indult.

A leányvári Spaht Tamás katonaként szüleit látogatta meg. Civilbe öltözve a káposztásföldreig merészkedve már látta a vonuló tankokat. „Reggelre itt lesznek az oroszok” – jött a hírrel. A községben tartózkodó magyar és német katonák pánikszzerűen menekültek a váratlanul érkező szovjet invázió elől. Hajnalban orosz tankok dübörögtek végig a Bécsi úton. (Írásomban a könnyebb tájékozódás érdekében a Bécsi út nevet használom. A háború előtt az utca neve Szent István út volt.)

Maria Spanberger így ír e napokról: *Az egész nap már nyugtalanságban telt. Légiriadó már nem volt, de erős légi harc kezdődött. Este 8 órakor a menetrendszerinti személynvonat ment Budapestre. Ezen az estén [1944.december 24-én] azzal a hírrel jött a szomszédunk, hogy 20:30-kor az oroszok kilőtték a vonatot. A Kis-Somlyó hegy lankáin kapaszkodó kivilágított szerelvényre három orosz tank adott le lövéseket. Sok volt a halott és a sebesült. A mozdony nélkül maradt szerelvény visszagurult és kisiklott a kanyargós, lejtős vasúti szakaszon. Egész télen ott volt a kisiklott szerelvény, amelyet teljesen lepusztítottak a civilek és a katonák. Csak a vagonok vázai éktelenkedtek a pálya mellett.*

December 25-én a tankok után az orosz hadtáp egységeivel telt meg a Bécsi út. 9 óra után megjelentek a német stukák (repülőgépek) és közel fél napig szinte megállás nélkül gépágyúzták és bombázták az orosz katonákat, harckocsikat, járműveket és igáslovakat. Sok halott orosz katona és lótetem maradt az úton és az útszéli árkokban. Az orosz katonák kivették a felfordult lovas szekerekből a kocsirudakat, és a rákötött ló-

pokrócokkal söpörték le a vértócsákat a Bécsi útról. Az új orosz egységek ezt követően a házak udvaraiban szóródtak szét. A Bécsi út lakói kis holmijukat magukhoz véve menekültek a védettebbnek tűnő Erzsébet utcai rokonaik óvóhelyeire. Gerstner Ferenc bírónak, Binder Lőrincnek (ma Erzsébet u.171.) és a Grosz kocsmának (a mai községháza mellett) nagyméretű pincéiben sokan húzódtak meg. Az orosz katonák minden óvóhelyen a német katonák után kutattak. Az asszonyok és lányok rettegtek a sötétedés után őket kereső, erőszakoskodó, ittas katonáktól. Elcsúfították magukat és az ágyak alá bújtak. Öregeknek, betegeknek tettették magukat. Tapasztalták, hogy a betegektől féltek a katonák. Ahol idősebb katonák és tisztek voltak elszállásolva, ott némi védelmet éreztek a civilek, mert oda nem merészkedtek a randalírozók. Az egész falut félelemmel és megbotrányozással töltötte el a derék Rittling Antal cipésmester megölése. Ő a pincéjébe bújtatott asszonyoknak akart segíteni az erőszakoskodó katonákkal szemben. A front időszakában több pár csizmát is vart az orosz katonáknak, akik e végzetes napon házának kútja körül kergették, majd udvarában lelőtték. A gyilkosság 1945. február 3-án történt a mai Kálvária u. 151. számú háznál.

Voltak szerencsés kimenetelű erőszakoságok is. H. János kétségbe esve követte az óvóhelyükről elhurcolt két fiatal lányt fogva tartó katonákat. A lányokat rémülten és zokogva vitték a Grosz kocsmá felé. Az utcán meglátta őket id. Kővári György (szül. Klotz), a derék kocsmáros. Ő még az I. világháborús orosz hadifogolytáborban tanult meg oroszul beszélni. Addig alkudozott az erőszakoskodó katonákkal, mígnem elengedték a lányokat, akikkel H. János a leggyorsabban elmenekült. Hogy mennyi pálinkájába került az alku, azt nem mondta el

senkinek sem Kővári úr, aki rendőrként is sok leányvárinak volt segítségére.

A berendezett, ápolt lakások láttán a katonák a „burzsuj-burzsuj”-t ismételték. Az idősebb férfiak közül többen még az I. világháborús orosz fogságból némi orosz beszéd tudással tértek haza. Ők tudtak beszélni az orosz katonákkal. A Vasút utcai Soproni István az I. világháborús 4 éves fogságában, egy szibériai ólomhányában ismerte meg az orosz nyelvet és mentalitást. Soproni László még jól emlékezik arra, hogy édesanyja a magyar katonáknak – ünnepi kívánságuk szerint - mákos gubát készített karácsonyra. A kedvenc étük fogyasztása közben érkezett az első orosz harcokcsi. Az étkezést félbehagyva a katonák segítettek a pincéből az utcára vinni a két teli boros hordót, amelyeket az apa legurított a Vasút utcán. A hordók összetörték, a bor szétfolyt a göröngyös úton. Az ámuló tekintetek láttán érvelt a tapasztalt családfő: „jobb, ha az orosz katonák nem találnak bort a pincében, mert részegen elviselhetetlenek”. Több községi történet igazolta az ő előrelátását.

Grosz Jakab és családja is az Erzsébet utcai rokonoknál keresett biztonságot. A mai Leányka kisvendéglőbe, az egykori Grosz vendéglőbe is orosz katonaság került. A vendéglős családfő, később többször is meglátogatta Soproniékat, és házuk udvarából aggódva kíváncsiskodott, hogy mi történik a vendéglő körül. Az orosz katonák az egykori kisvendéglő helyiségeit lóistállónak használták.

Az első hetek felfordulása után, a vendéglő hátsó traktusában lévő szódagyártó géppel Grosz úr a katonák kényszerítésével szódát készített, amelyet a piliscsabai szovjet parancsnokságra kellett folyamatosan szállítania. Soproni László fiatal fiúként

sokszor segített a szódagyártásban. Félített kerékpárját a szomszédjukba bekvártélyozott katonatiszt vette vissza az orosz katonától, aki azt eltulajdonította. Öröme nem tartott sokáig, mert egy hét múlva egy másik rekviráló csoport „zabráltta el” tőle. László az esztergomi bencés gimnáziumban tanult. A tanítást gyakran megszakította a légiriadó, és olyankor, begyakorolt módon a Kis-Duna partra igyekeztek. A front közeledtével később szünetelt a tanítás.

A Walter család vacsorához készült, amikor 3 idősebb orosz katona benyitott hozzájuk és a Csolnokra vezető út felől érdeklődtek. Kenyérrel kínálták őket, de látva az asztalt körülülő éhes gyerekeket, megköszönték az invitálást. A katona azt mondta a férjnek: *Papa, te barát vagy, én is barát vagyok. Hozzatok kellett jönnünk és egymásra lőnünk. Ez nem jól van. Már 8 éve vagyok katona, és azóta nem láttam a családomat.* Vízet kértek és folytatták útjukat.

Baumstark Annát, a későbbi Schmidt Jánosnét, a mai Leányka kisvendéglő óvóhelynek átalakított jégvermében érte az orosz katonák megjelenése. Az első orosz tankok egyike a kisvendéglő udvarába hajtott. Baumstark Anna nővérének, Grosz Jakabnénak, (született Baumstark Erzsébet) segített az újszülött gyermekének, Grosz Róbertnek ápolásában. A Bécsi úti bombázások után Náni néniék is az Erzsébet utcai rokonaikhoz igyekeztek. A házhoz két orosz tiszt és egy szakács volt beszállásolva. Ők minden rekvirálástól, zaklatástól megvédték a ház lakóit. A szakács Szerjózsa időnként még élelmiszert is hozott részükre.

Schmidt József, Baumstark Anna későbbi apósa házában, egy pékség és vegyesbolt működött. A házba bekvártélyozott orosz katonák a bolthelyiségeket kiürítették és a padlós szobákban lovakat helyeztek el.

Engler Györgyné (született Heintz Anna) varrógépét egy orosz katona használta. A „vendégmunkás” – szabó lévén – a géppel egész nap katona nadrágokat varrt. Minden nap várták az érkezését, mert ottléte biztonságot nyújtott számukra. A népes család 14 tagja a hátsó szoba padlóján aludt. A katonák az ajtót nem tudták kinyitni az alvóktól. „Spítál-spítál” (kórház) – ismételtgették és távoztak. A mai hősi emlékmű mellett egy nagy ágyút telepítettek az orosz katonák. Amikor kezdődött az ágyúzás, a környező házak ablaküvegeit kivitte a légnyomás. Az ágyút kezelő katonák Náni néniék első szobájában aludtak. A diófára akasztott kolomppal jelezték, hogy kezdődik az ágyúzás és nyissák ki az ablakokat és ajtókat, hogy ne vigye ki a légnyomás az üvegeket. A háborúban szokatlan az ilyen fajta „figyelmesség”, de a kialakult gyakorlatnak megvolt az a praktikuma, hogy a katonáknak nem kellett a beüvegezetlen, hideg szobában aludni.

Szélsőséges történetei is voltak a háború mindennapjainak. A menekülő német gyereknekatonák (a Hitler-Jugend tagjai) egyike comblövést kapva csúszott le Perger József meredek kertjében. A háziak levetették katonaruháját, és a kertben elásták azt. A 18 éves fiú átlőtt, vérző sebét alkohollal kimosták, majd ágyba fektették őt. A légiriadó miatt a lakók a pincébe menekültek, a sebesültet pedig a lakásban hagyták. Két nap eltelte után a pincéből előmerészkedő háziak lázban fetrengve találták a katonát. Ismét kimosták a sebet, és Fink Józsefné életét kockáztatva elvitte őt a dorogi kórházba. Ott Perger úr – aki a kórház fűtője volt – segített abban, hogy orvosokhoz kerüljön a sebesült katona. Az orvosok már nem tudtak rajta segíteni, a beteg egy napi szenvedés után meghalt. Fink Józsefné elmondta, hogy azért vállalta a kockázatos segítségnyújtást, mert neki is van a háborúban egy hasonló

korú fia, és ha a fiát baj éri, hátha valaki ugyanígy fog segíteni rajta.

Többen őriztek fényképeket, levelezési címekeket, amelyeket a menekülő német katonának adtak a helyi családoknak. Egyik emlékező a háború után még egyikük édesanyjával is levelezett. Ezek a búcsú akkordok is jelezték, hogy a visszavonuló német katonák már reményvesztettek voltak. Nem hittek, hogy még viszontláthatják szeretteiket. A hivatalos propaganda a német csodafegyver küszöbön álló bevetéséről harsogott. A beszállásolt orosz katonák az asszonyokat konyhai munkára, az embereket pedig lövészárkok ásásához vitték. Ha a csolnoki német állásokból észlelték a munkavégzést, akkor lőtték a fedezetlen civileket. Ezért az éjszakai munkavégzést is elrendelték. Szinte a front tűzvonalaiba tartozó helyzetek alakultak ki. A Bécsi úti házak közül nem egynek kibontották az útra néző sarkait, és a részen kidugott fegyverekkel várták az ellenséges harckocsikat. A szobák belső részén mélyített tüzelőállásokat ásattak a „malenkij robotra” kötelezett férfiakkal.

A Bécsi úton, Groß Mátyásék kertjének végén, a Piliscsévhez tartozó réten, a faluvégi iskolakertben és Binderék házának udvarában (ma Erzsébet u. 38.) a katyusának vagy sztálinorgonának nevezett sorozatvető rakétafegyvereket használták. Ezeknek álcázására a környező házak ablakait, ajtóit, szekrényeit használták. Biztonsági okokból a lövedékeket nem a kilövő szerkezetek környezetében, hanem attól távolabb tartották. A munkásotthont is e célra használták. A katyusákkal gyors egymás után 16 sorozatlövést adtak le. Hangjuk, pusztító erejük, nyomvonalukat jelentő fénycsóvájuk egyaránt félelmetes volt.

A katonai szlengben enyhe iróniával kaptak nevet a pusztító eszközök. A hang-

szerek és a legfőbb vezetők nevét társítva ismerték a hitlerfurulyát és a sztálinorgonát. A szálasiröppentyű már csak rövid életű, gyenge utánzat volt. A nappali világosságot biztosító repülőkről szórt világító eszközöket sztálingyertyának és churchillesillárnak neveztek. A német junkers zuhanóbombázókat stukáknak, orosz megfelelőit pedig hangjukból ratáknak neveztek.

E kis etimológiai kitérő után térjünk vissza a leányvári eseményekhez.

Az Erzsébet úti Binder-ház előtti barikádépítéssel kapcsolatos bombázásról beszélnek az emlékezők. Az orosz katonák cséplőgépet, fadorongokat, bútorokat, köveket, szekereket hordattak a ház előtti útszakaszra, hogy ott az ellentámadásra készülő német tankoknak akadályt állítsanak. 1945. február 13-án szinte menetrendszerűen érkezett a hét repülőből álló német kötelék, hogy a budapesti bekerített német katonának utánpótlást szállítsanak. A repülők észlelték a barikád építésre összeterelt embereket és a magasodó útzárat. Két repülő Piliscsév felé fordulva levált a kötelékből és viszafordult. Az orosz katonák és az emberek alig értek a pincékbe, mikor a repülőkből szórni kezdték a bombákat. A Binder-ház egy óriási robbanás után szinte eltűnt a föld színéről. A szomszédos házak tetejét elso-dorta a légnyomás. Az udvarban álló körtefát a légnyomás a harmadik ház tetejére repítette. A porfelhőkből előkószállódtak az óvóhelyre menekült emberek. Bartl György arcába vágódott egy üvegtábla, amely elvágta a nyakát, Binder Klára pedig a mellébe kapott szilánktól halt meg. Schnell József vérző fejét fogta, egy szilánk egyik szemét érte és súlyosan megsérült. A pusztítást legfőképpen az okozta, hogy a Binder-ház udvarán egy orosz löszerrakomány is találatot kapott és felrobbant. A menedékeikből előkerülő orosz katonák is kötözték a sebesül-

teket és segítettek az embereknek, amiben csak tudtak. „Rendkívül segítőkészek voltak” – írja az egyik visszaemlékező.

E napon esett bomba a Kreidl kocsmá (a mai óvoda) hátsó, kerti részére. Valószínűsíthető, hogy a barikádnak szánt eltévedt bomba lehetett. Kreidl Mihály kocsmáros a biztosabb időkre gondolva jó minőségű pálinkát „vermelt el” a malacólak mellett. A bombatalálatot kapott pálinkás ballonokból a talajba került a féltett kisüsti. A kocsmáros úr bosszúsága némiképp csak akkor enyhült, mikor a háború utáni nagy vagyonátrendezésekkor óvoda lett a kocsmából. Kreidl úr Binder Lőrincről bérelte a kocsmát. Ha már a kocsmát is elvették, mit kezdett volna a pálinkával. A háború után megnyíló óvoda évekig e bombatölcserbe hordta a konyhai hulladékot és a salakot.

Jillich György betonáru üzeme is e bombázáskor kapott telitalálatot. A zsindeletetős olvasóköri masszív épületét két kisebb bombatalálat érte.

Budapestet elfoglalták a szovjet csapatok, és a három hónapig álló front március utolsó napjaiban nyugat felé húzódott. Tavaszodott, hosszabbak és barátságosabbak lettek a napok. A sötét pincékből lakásaikba költöztek a falu emberei. Keresték bútorait, javították a megrongálódott utakat, hidakat. Ahol lovak álltak a szobában, ott kicserélték a padlót, befalazták a kitépett ajtókat, ablakokat, meszeltek, takarítottak. Szinte alig maradt a földet műveléséhez igavonó ló vagy tehén. A három hónapos front során az aprójószág és a sertésállomány szinte eltűnt. Gondot okozott a vasúti és közúti közlekedés esetlegessége. A pénz már nem funkcionált. A cserekereskedelem dívott. Az emberek szemet vittek a fővárosiaknak, akik ruhaneműt adtak érte. A nincstelenségben a krumpli és a savanyú káposz-

ta kemény valutának számított. Akik választási malacot és szárnyasokat hoztak, több esetben a Kisalföldig is eljutó csereberélők voltak. Bevetették a földeket, beültették a kerteket, megmetszték a szőlőket és a fákat. Megindult az iskolai tanítás, lassan-lassan elindult az élet. A lepusztult bányákban is elkezdődött a munka, javult a közlekedés.

Az 1937. június 6-án felszentelt első világháborús hősi emlékmű márványtáblájára 1990. május 19-én újabb 65 név került, akik valamennyien a második világháború polgári és katonai áldozatai voltak. Közülük a legfiatalabb honfitársunk 17, a legidősebb pedig 56 éves volt. Binder Klára neve is a táblán szerepel, aki saját házukban bombatámadás áldozata lett. Az orosz hadifogolytáborokból hazatért, mintegy tucatnyi túlélő szenvedéseinek külön története van.

A három hónapos rettegésben élő lányaink és asszonyaink újabb megpróbáltatását a fiúk és apák nélkül maradt gyermekek és öregek ellátása jelentette. Ők valamennyien mindenben helytálltak, nem voltak hősök vagy mártírok, csak szerető anyák.

Olvasóimnak úgy tűnhet, hogy a mérhetetlen szenvedésektől már nincs fokozhatóbb, elviselhetetlenebb gyötrelmem. A svábok kollektív bűnösségére épülő, szülőföldjükről történő szervezett elűzésük ezt cáfolja. 1946-ban a falu lakóinak 80%-át marhavagonokba zsúfolva elűzték szülőfalujukból.

1945-ben, a háborúban az életük forgott veszélyben. 1946-ban, a békében, szívet kellett cserélni annak, aki hazáját elhagyta, de az elűzött áldozatoknak a hazájukat kellett cserélni, mert szívük maradt a régi, egészen a sírig. De ez már egy másik történet, amely az életük heroikus újrakezdéséről szól.

Írásomban felhasználtam:

Engler Györgyné, Parti Jánosné, Schmidt Jánosné és Soproni László leányvári lakosok közléseit.
Georg Binder: Leinwar/Eine Donauschwabische Gemeinde című könyvét.
Maria Spanberger: Die Front bei Leinwar (Leányvár) és Johanna Heider: Eine Zeitgeschichte. Der II. Weltkrieg in Máriahalom című írását.
Dr. Csiffáry Nándor: Dorog a II. Világháborúban. Dorogi Füzetek 5. 15. szám.
Romsics Ignác: Magyarország története a huszadik században. Bp. 2005

Leányvár, 2013. február 5.

Dr. Szakmár János

MÉG EGY FÉNYKÉP PAPP LACI LEÁNYVÁRI LÁTOGATÁSÁRÓL

Újságunk januári számában Papp Lászlóról, a magyar bokszlegenda egy leányvári látogatásáról közöltünk fényképet. Felhívásunkra Leányvári Jánosné, született: Szabó Katalintól kaptuk a fényképet, amelyen az akkori idők úttörőinek egy csoportját látjuk, amint a Kultúrotthonunkban virággal köszöntik a háromszoros olimpiai bajnokot.

A képen a mosolygó tizenéves leányvári tinik virágcsokrait veszi át az ünnepelt, aki csak oldalról látható. Erős bal kezében a virágcsokrok is jól mutatnak, de bal egyenesétől rettegtek ellenfelei.

A képen Fürstenceller Gizella, Szabó Kati, Nagy Magdi, Papp Laci és Kusnyár Lajos látható. A kép bal felső sarkában (arca félig takarva) Farkas Jánost, művelődési házunk névadóját látjuk. János bácsi a kedves csoport iskolai osztályfőnöke volt. A színpad díszítése és az örömtől ragyogó arcok, a virágcsokros bajnokkal egy jól sikerült életménybeszámoló kedves epizódja volt.

A kép 1962-ben készült. A felvétel készítőjét nem ismerjük. Köszönetet mondok Katinak a fénykép közreadásáért.

2013. február 6.

Dr. Szakmár János

Utóirat: Továbbra is kérjük kedves olvasóinkat, ha leányvári vonatkoztatású, érdekes archív fényképfelvételeik vannak, jelentkezzenek a szerkesztőség e-mail címén (*leanyvariuj-sag@freemail.hu*) vagy a **33-487-183** telefonszámon. Szívesen helyt adunk a képek közlésének és a hozzá kapcsolódó kommentároknak.

Tizenkilenc aranyérmet nyertek a leányvári judosok

Oroszlányban rendezték a serdülő és diák A, B, C, D korcsoportos judosok számára a megyei diákolimpiát. Leányvári utánpótlás versenyzők remek eredményt értek el. Kiválóan teljesített Kardos Orsolya, Hangya Gergő, Molnár Maja, Sass Bendegúz, Huszka Kevin és Kótai Barnabás.

Aranyérmesek: Garázó Áron, Tanti Zsanett, Farkas Szilvia, Bócsa Lotti, Kótai Barna, Veres Attila, Kardos Orsolya, Hangya Gergő, Huszka Kevin, Sass Bendegúz, Edelényi Márk, Vas Mátyás, Hohl Márton, Szlovák Mihály, Barté Zoé, Molnár Maja, Andó Fruzsina, Tandi Alexa és Farkas Szilárd.

Ezüstérmesek: Schiszler Bence, Veres Kinga, Balogh Kristóf, Lácza János és Molnár Péter.

Bronzérmesek: Fixli Lili, Lappó Krisztián, Andó László és Molnár Endre.

Szervezők és felkészítők: Pfluger Antalné, Pócsföldi Gábor és Pfluger Antal.

Megnyerték a felnőtt női Magyar Kupát a leányvári judosok

Az UTE csarnoka adott otthont a felnőtt MK kupa rangsorversenynek, ahol a leányvári judosok remek versenyzéssel szép eredményeket értek el. A női mezőnyben MK csapatösszesítésben első helyen végeztek. Nagyon jól teljesített Szabó Franciska, Szabó Katinka és az ifi korú Rábai Boglárka.

Egyéni eredmények: 57 kg Szabó Katinka – 1. hely, 70 kg Szabó Franciska – 1. hely, Rábai Boglárka – 3. hely, 48 kg Erdélyi Lilla – 2. hely (Ippon-Leányvár) 78 kg Diviki Barbara – 2. hely.

Csapat összesítés: Leányvár – 1. hely

Férfi egyéni eredmények: +100 kg Urbán Gergő – 3. hely, Kerstner Róbert – 5. hely (Ippon-Leányvár) 100 kg Péntek Zoltán – 5. hely, 90 kg Pócsföldi Gábor – 7. hely, Rábai László – 7. hely, 66 kg Szabó Frigyes – 7. hely.

A második rangsorverseny után első helyen végzett Szabó Katinka, Szabó Franciska, Erdélyi Lilla és Diviki Barbara.

A **2013. év első ifi válogató versenyét** a BHSE rendezte, ahol a leányvári versenyzők két súlycsoportban is győzni tudtak.

Egyéni eredmények: 70 kg Rábai Boglárka – 1. hely, 81 kg Ipacs Tamás – 1. hely, 48 kg Zóka Hella – 4. hely, 46 kg Romanek Péter – 5. hely, 57 kg Rózsavölgyi Marian – 5. hely.

Szervezők és felkészítők: Pfluger Antalné, Csernoviczki Csaba, Kovács Ernő, Pócsföldi Gábor és Pfluger Antal.

Pfluger Antal

SE elnök

Asztalitenisz

A téli felkészülési időszak alatt két igen neves versenyt rendeztek meg a megyében.

Még tavaly decemberben vettünk részt a Hartmann kupán, Ácson. Itt a megyei pingpongosok orosz vigaszágas rendszerben mérték össze tudásukat. Mi nyolc játékosal képviseltettük magunkat, és sikerült szép eredményeket elérnünk. Páros versenyszámban a Szikora Márton, Jókai Csongor kettős a legjobb nyolc közé jutott, míg a Szikora Bence és Szikora Kristóf alkotta csapat az előkelő harmadik helyen végzett. Az elődöntőben, nagy csatában 3:2-re maradtak alul a későbbi győztes párossal szemben. Egyéniben Szikora Márton nagyszerű teljesítményt nyújtva a 4. helyet szerezte meg az 52 induló közül. Szikora Bence és Jókai Csongor egyaránt a 7. helyen végeztek. Az ácsiaknak külön köszönet jár a kedves vendéglátásért.

Januárban Tardoson rendezték meg az év legnagyobb pingpongos eseményét: a felnőtt megyei bajnokságot. Itt a megyei elit színe-java képviseltette magát. Jól jellemzi a mezőny erősségét, hogy a legjobb tizenhatba került játékosok közül 13 fő az NB III.-ban vagy NB II.-ben játszik. Ezért is

óriási eredmény, hogy Szikora Márton több nevesebb ellenfelet is legyőzve, a legjobb tizenhatba került. Itt a későbbi győztes első kiemelt Váli Zsolttól szoros küzdelemben kikapott. Teljesítményével Márton felkerült az országos felnőtt férfi ranglistára is.

Februárban kezdődik a tavaszi szezon. Idén is lehetőség nyílik a hazai meccseink megtekintésére. A következő meccs időpontja a szokásos helyeken (kultúrotthon, felső bolt, a vasútnál lévő buszmegálló) kiharakott plakátokon megtekinthető.

A NAGY SIKERRE VALÓ TEKINTETTEL ÚJRA LESZ FALUPINGPONG. A KÖVETKEZŐ IDŐPONT FEBRUÁR 24. VASÁRNAP 16 ÓRA. ÜTŐT ÉS LABDÁT BIZTOSÍTUNK. MINDEN ÉRDEKLŐDŐT SZERETETTEL VÁRUNK.

Szikora Bence

Meghívó

MEGHÍVÓ

*Sok szeretettel meghívjuk Önt és kedves családját
a dorogi születésű Laczkóczkiné Pánczél Ágnes festményeiből
nyíló kiállításra.*

*A képek megtekinthetők a leányvári Farkas János Művelődési Ház klub helyiségében.
2013. március 18-tól április 5-ig*

Nyitva tartás:

hétfő: 10 – 12

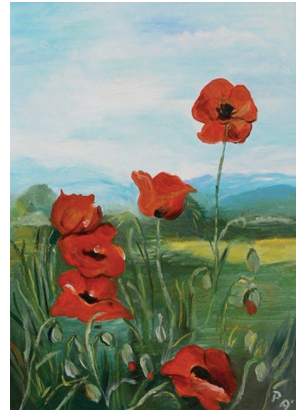
kedd: 9 – 13

szerda: 10 – 12 és 16 – 18

csütörtök: 9 – 13

péntek: 9 – 13

Egy kis ízelítő a munkáiból:

MINDEN ÉRDEKLŐDŐT SZERETETTEL VÁRUNK!

Anyakönyvi hírek 2012

Megszületett:

Fölker Anita és Müller Jakab fia Dominik (2012. 01.21.)

Születésnapjukat ünnepelték:

Sok boldogságot és jó egészséget kívánunk a kerek évfordulós születésnaposoknak.

Bartl János (60)

Vadász Istvánné (70)

Engler Györgyné (93)

Adamecz Józsefné (95)

Impresszum

Leányvári Újság – Leinwarer Zeitung – Leányvár község lapja – Megjelenik minden hónapban – Lapzártá: minden hónap ötödikén – Kiadja: Piliscsév – Leányvár Körjegyzőség Leányvári Kirendeltsége – Sokszorosítás: FÉBÉ Kft. – Megjelenik 260 példányban – Főszerkesztő: Misik Hajnalka – Szerkesztő: Dr. Szakmár János – Hirdetésfelvétel a Polgármesteri Hivatalban – Hirdetések árai: egy oldal 12.000 Ft + Áfa, fél oldal 6.000 Ft + Áfa, negyed oldal 3.000 Ft + Áfa. Lakossági apróhirdetések közzététele ingyenes. Tördelés: Mihelik István – www.miev.hu

Elérhetőség: leanyvariujsg@freemail.hu. Észrevételeiket, kérdéseiket a Polgármesteri Hivatalban elhelyezett gyűjtőládán, valamint a Leányvári Újság e-mail címén keresztül juttathatják el a szerkesztőségnek.

ISSN 2060-4874

2013. február